



EZECHIEL

Ezechiël 38-39

Gog en Magog als beeld van de geestelijke
strijd tegen de gemeente.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/ezechiël/ezechiël-38-39

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Gog na het herstel van Israël	2 min	4
2	De zeven godsspraken over Gog	3 min	5
3	Lezing: Gogs leger en zijn aanvalsplan	3 min	7
4	Lezing: Gogs inval en Gods oordeel	2 min	10
5	Lezing: de vernietiging van Gogs leger	4 min	12
6	Lezing: Gods offermaal en Israëls herstel	3 min	14
7	God beschermt een schijnbaar weerloos volk	4 min	15
8	Aanwijzingen voor een veldslag uit de oudheid	3 min	17
9	Antiochus Epiphanes als mogelijke Gog	6 min	19
10	Babel als mogelijke betekenis van Gog	2 min	22
11	Gog en Magog in Openbaring 20	3 min	23
12	Het vuur uit de hemel als Christus' wederkomst	3 min	25
13	De geliefde stad als beeld van de gemeente	3 min	27
14	Het scenario van Rusland tegen Israël	2 min	29

15	Argumenten om Gog met Rusland te verbinden	3 min	30
16	Bezwaren tegen de Russische plaatsnamen	2 min	31
17	Gog bij de vroegere profeten	2 min	32
18	Gog als beeld van de vijand van de gemeente	3 min	33
19	Zeven jaar wapens verbranden: letterlijk?	3 min	34
20	Bogen en pijlen als brandstof	3 min	36
21	Zeven als beeld van totale vernietiging	2 min	37
22	God redt de gemeente uit vervolging	2 min	38
23	Ezechiëls beeldspraak verstaan	2 min	39
24	Oorlog na een vreedzaam duizendjarig rijk	2 min	40
25	Armageddon in Openbaring 16	2 min	41
26	Eén strijd in parallelle visioenen	3 min	42
27	Gog en Armageddon als geestelijke strijd	3 min	44
	Om verder te lezen		45

1

Gog na het herstel van Israël

De hoofdstukken 38 en 39 van Ezechiël bevatten zeven kortere godsspraken over Gog. Ze ontvouwen een beeld van wat er met Gog gaat gebeuren. Gog zal, zo wordt gezegd, optrekken tegen het land van dorpen zonder muren, maar zal door een oordeel van God worden vernietigd. Gog moet hier blijkbaar een heidense macht voorstellen. Daarom zou je denken dat dit goed zou passen in het eerdere gedeelte van Ezechiël, waar hij sprak over profetieën tegen heidense volken. Maar de reden dat het niet in dat gedeelte thuishoorde, is dat dit zich afspeelt na het herstel dat beschreven wordt in de hoofdstukken die we zojuist hebben behandeld.

In de hoofdstukken 34, 36 en 37 zagen we profetieën over het herstel van Israël uit hun ballingschap, die zelfs vooruitkijken naar het tijdperk van de gemeente. Alle andere heidense volken waartegen in de hoofdstukken 25 tot en met 32 werd geprofeteerd, kwamen vóór die tijd onder het oordeel. En dit kijkt vooruit naar iets toekomstigs. Ik zeg niet dat het vanuit ons perspectief toekomstig is, maar vanuit het perspectief van Ezechiël. Het vindt namelijk plaats na het herstel en de opstanding van het volk Israël, die natuurlijk plaatsvonden na het einde van de Babylonische ballingschap.

2

De zeven godsspraken over Gog

Wanneer deze hoofdstukken zich precies afspelen of in vervulling gaan, is, zoals ik al zei, onzeker. Ik heb daar enkele opvattingen over. Ik zal je vertellen wat de voornaamste interpretaties zijn, en daarna zal ik je natuurlijk vertellen wat het volgens mijzelf betekent. Maar er staan zeven godsspraken in deze twee hoofdstukken. Elk daarvan begint met de uitdrukking:

Zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zál u, Gog, oppervorst van Mesech en Tubal!

EZECHIËL 38:3

De eerste begint bij vers 3: de verzen 3 tot en met 9 van hoofdstuk 38. Dan zie je bij vers 10 opnieuw die uitdrukking:

Zo zegt de Heere HEERE: Op die dag zal het gebeuren dat er overleggingen in uw hart zullen opkomen en dat u een kwaad plan beramen zult.

EZECHIËL 38:10

In vers 10 tot en met vers 13 hebben we nog een godsspraak tegen Gog. Dan staat er in vers 14 weer:

Profeteer daarom, mensenkind, en zeg tegen Gog: Zo zegt de Heere HEERE: Zult u het op die dag, wanneer Mijn volk Israël onbezorgd woont, niet te weten komen?

EZECHIËL 38:14

Hier is er nog een, en dat zijn de verzen 14 tot en met 16. Dat is de derde godsspraak.

De vierde godsspraak begint bij vers 17, dat, zoals je kunt verwachten, begint met:

Zo zegt de Heere HEERE: Bent u het over wie Ik in vroeger tijd gesproken heb door de dienst van Mijn dienaren, de profeten van Israël, die in die tijd geprofeteerd hebben, jarenlang, dat Ik u over hen zou brengen?

EZECHIËL 38:17

Die loopt door tot het einde van het hoofdstuk, tot vers 23. Dan hebben we in hoofdstuk 39 de vijfde godsspraak, en dat is een langere. Die beslaat zestien verzen, de verzen 1 tot en met 16.

En u, mensenkind, profeteer tegen Gog, en zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zál u, Gog, oppervorst van Mesech en Tubal!

EZECHIËL 39:1

enzovoort.

Dan begint bij vers 17 de zesde godsspraak:

En u, mensenkind, zo zegt de Heere HEERE: Zeg tegen alle soorten vogels en tegen alle dieren van het veld: Verzamel u en kom, kom van rondom bijeen, bij Mijn offer, dat Ik breng, een groot offer voor u op de bergen van Israël, en eet vlees en drink bloed.

EZECHIËL 39:17

en zo gaat het verder. De zesde godsspraak omvat de verzen 17 tot en met 24, en de resterende verzen vormen de zevende godsspraak, bij vers 25:

Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Ik zal nu een omkeer brengen in de gevangenschap van Jakob, Ik zal Mij ontfermen over heel het huis van Israël en Ik zal het opnemen voor Mijn heilige Naam.

EZECHIËL 39:25

de verzen 25 tot en met 29.

Dus zeven korte godsspraken. Het getal zeven heeft in het Joodse denken natuurlijk een heel bijzondere betekenis. Het is het getal van volledigheid. Hier wordt een volledig beeld gegeven van een conflict tussen wat duidelijk een kwade macht is en het volk van God. God komt Zijn volk te hulp en redt hen eruit.

3

Lezing: Gogs leger en zijn aanvalsplan

We gaan het nu lezen, en ik zal proberen de verleiding te weerstaan om tijdens het lezen opmerkingen te maken. Wat ik wil doen, is je het totaalbeeld geven door de twee hoofdstukken helemaal te lezen. Het zal een lang gedeelte zijn, ongeveer tweeënvijftig verzen. Maar ik vind het nodig om het op deze manier helemaal te lezen. Daarna zullen we het doornemen en er gedeelten uit lichten die ons helpen te begrijpen wat er wordt beschreven.

Ezechiël 38:1.

Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, richt uw blik op Gog, het land van Magog, de oppervorst van Mesech en Tubal, en profeteer tegen hem. Zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zál u, Gog, oppervorst van Mesech en Tubal! Ik zal u omkeren, Ik zal haken in uw kaken slaan en Ik zal u doen uittrekken: u, met heel uw leger, paarden en ruiters, allen uitmuntend gekleed, een grote strijdmacht met grote en kleine schilden, die allen het zwaard hanteren. Bij hen zijn Perzen, Cusjieten en Puteeërs, allen met schild en helm, Gomer met al zijn troepen, Beth-Togarma, in het uiterste noorden, met al zijn troepen, vele volken met u.

EZECHIËL 38:1-6

Wees bereid en maak u gereed, u en uw hele strijdmacht, die bij u bijeengekomen is. Wees een wachter voor hen. Na vele dagen zult u gestraft worden. Aan het einde van de jaren zult u komen in een land dat hersteld is van het zwaard, bijeengebracht uit vele volken op de bergen van Israël, die tot een blijvende verwoesting waren geworden. Als zij uitgeleid zijn uit de volken, zullen zij allen onbezorgd wonen. U zult oprukken, u zult komen als een verwoesting; u zult als een wolk zijn en het land bedekken, u en al uw troepen en vele volken met u.

EZECHIËL 38:7-9

Dat is de eerste godsspraak, die in wezen beschrijft hoe het leger van Gog wordt verzameld, klaar om het land aan te vallen dat daar wordt beschreven als het land Israël. Dan begint de tweede godsspraak, die vooral vertelt over de bedoelingen van deze slechte koning, wat zijn kwade bedoelingen zijn.

Zo zegt de Heere HEERE: Op die dag zal het gebeuren dat er overleggingen in uw hart zullen opkomen en dat u een kwaad plan beramen zult. U zult zeggen: Ik zal optrekken tegen een niet ommuurd land, komen bij mensen die rustig en onbezorgd wonen, die allen zonder muur en grendel wonen en geen poorten hebben, om roof te plegen, om buit te roven, om u tegen de nu bewoonde puinhopen te keren en tegen een volk dat uit de heidenvolken verzameld is, dat vee en bezit verworven heeft, dat in het midden van het land woont. Sjeba, Dedan, de kooplieden van Tarsis en al hun jonge leeuwen zullen tegen u zeggen: Komt u om een roof te plegen? Hebt u uw strijdmacht bijeengebracht om buit te roven, om zilver en goud mee te voeren, om vee en bezit mee te nemen, om een grote roof te plegen?

EZECHIËL 38:10-13

4

Lezing: Gogs inval en Gods oordeel

In vers 14 begint de derde godsspraak, die de inval beschrijft.

Profeteer daarom, mensenkind, en zeg tegen Gog: Zo zegt de Heere HEERE: Zult u het op die dag, wanneer Mijn volk Israël onbezorgd woont, niet te weten komen? U zult uit uw woonplaats komen, uit het uiterste noorden, u en vele volken met u, allen ruiters, een grote menigte en een talrijk leger. U zult als een wolk optrekken tegen Mijn volk Israël om het land te bedekken. Het zal gebeuren in later tijd. Dan zal Ik u over Mijn land doen komen, zodat de heidenvolken Mij kennen, wanneer Ik door u, Gog, voor hun ogen geheiligd word.

EZECHIËL 38:14-16

Dus hier komt hij met hen allemaal te paard Israël binnen. De vierde godsspraak beschrijft de slachting onder Gog en zijn legers wanneer God opstaat en Gog oordeelt.

Zo zegt de Heere HEERE: Bent u het over wie Ik in vroeger tijd gesproken heb door de dienst van Mijn dienaren, de profeten van Israël, die in die tijd geprofeteerd hebben, jarenlang, dat Ik u over hen zou brengen? Op die dag zal het gebeuren, op de dag dat Gog over het land van Israël komt, spreekt de Heere HEERE, dat Mijn grimmigheid in Mijn neus zal opstijgen. Want in Mijn nijd, in het vuur van Mijn verbolgenheid, heb Ik gesproken: Voorwaar, op die dag zal een zware aardbeving het land van Israël treffen! De vissen in de zee, de vogels in de lucht, de dieren van het veld, al de kruipende dieren die op de aardbodem kruipen, en alle mensen die op de aardbodem zijn, zullen voor Mijn aangezicht beven. De bergen zullen omvergehaald worden, de bergwanden zullen instorten en alle muren zullen op de grond neervallen. Op al Mijn bergen zal Ik een zwaard tegen hem oproepen, spreekt de Heere HEERE. Ieders zwaard zal tegen zijn broeder zijn. Ik zal met hem een rechtszaak voeren door pest en door bloed. Ik zal een alles wegspoelende regen, en hagelstenen, vuur en zwavel op hem doen regenen, op zijn troepen en op de vele volken die met hem zijn. Zo zal Ik Mijn grootheid tonen en Mij heiligen en voor de ogen van vele heidenvolken bekend worden. Dan zullen zij weten dat Ik de HEERE ben.

EZECHIËL 38:17-23

5

Lezing: de vernietiging van Gogs leger

Je zou kunnen denken dat we niet nog een hoofdstuk nodig hebben. We hebben het hele gebeuren van begin tot eind gezien. God heeft aangevallen, en God heeft vuur en zwavel en hagel en regen op hen laten neerkomen. Ook heeft Hij een zwaard tegen hen gebracht en hen weggevaagd. Toch gaat hoofdstuk 39 verder met een beschrijving van de omvang van de vernietiging van deze vijand. Deze lange godsspraak, vers 1 tot en met 16 van hoofdstuk 39, beschrijft grotendeels de vernietiging van de binnenvallende legers. Er staat:

En u, mensenkind, profeteer tegen Gog, en zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zál u, Gog, oppervorst van Mesech en Tubal! Ik zal u omkeren, u meeslepen, u doen optrekken uit het uiterste noorden en u op de bergen van Israël brengen, maar Ik zal uw boog uit uw linkerhand slaan, en uw pijlen uit uw rechterhand doen vallen. Op de bergen van Israël zult u vallen, u en al uw troepen, en de volken die met u zijn. Ik heb u aan allerlei soorten roofvogels en aan de dieren van het veld tot voedsel gegeven. Op het open veld zult u vallen, want Ík heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE. Ik zal vuur zenden in Magog en onder hen die onbezorgd de kustlanden bewonen. Dan zullen zij weten dat Ik de HEERE ben. Ik zal Mijn heilige Naam te midden van Mijn volk Israël bekendmaken en Mijn heilige Naam niet langer laten ontheiligen. Dan zullen de heidenvolken weten dat Ik de HEERE ben, de Heilige in Israël. Zie, het komt en zal gebeuren, spreekt de Heere HEERE. Dit is de dag waarover Ik gesproken heb.

EZECHIËL 39:1-8

De inwoners van de steden van Israël zullen de stad uit gaan, een vuur aansteken en de wapens, de kleine en de grote schilden, de bogen en de pijlen, de handstokken en de speren verbranden. Zij zullen daarvan zeven jaar lang vuur stoken, zodat zij geen hout uit het veld hoeven te halen en niets uit de bossen hoeven te hakken, maar vuur kunnen stoken van de wapens. Zo zullen zij hun plundersaars plunderen en beroven wie hen beroofd hadden, spreekt de Heere HEERE. Op die dag zal het gebeuren dat Ik Gog daar in Israël een plaats voor een graf zal geven, het dal van de reizigers, dat reizigers de weg verspert, ten oosten van de zee. Daar zullen zij Gog en heel zijn menigte begraven en zullen het noemen: Dal van de menigte van Gog.

EZECHIËL 39:9-11

In de Engelse Bijbelvertaling die de spreker gebruikt, heet dit dal Hamon-Gog. Die naam betekent 'de menigte van Gog'.

De lezing vervolgt met de verzen 12 en 13: het huis van Israël zal de doden zeven maanden lang begraven om het land te reinigen. Alle inwoners zullen eraan meewerken. Het zal hun tot eer strekken op de dag waarop God verheerlijkt wordt, zegt de Heere HEERE.

Ook zullen zij mannen afzonderen die voortdurend met de reizigers door het land trekken en hen die op het land achtergebleven zijn, begraven om het land te reinigen. Na verloop van zeven maanden moeten zij op onderzoek uitgaan.

EZECHIËL 39:14

In vers 15 vervolgt de lezing: wanneer reizigers die door het land trekken een menselijk bot zien, zullen zij er een teken bij plaatsen, totdat de doodgravers het in het dal Hamon-Gog hebben begraven.

(En Hamona is ook de naam van een stad.) Zo zullen zij het land reinigen.

EZECHIËL 39:16

Hamona betekent ‘menigte’.

6

Lezing: Gods offermaal en Israëls herstel

De zesde godsspraak begint bij vers 17.

En u, mensenkind, zo zegt de Heere HEERE: Zeg tegen alle soorten vogels en tegen alle dieren van het veld: Verzamel u en kom, kom van rondom bijeen, bij Mijn offer, dat Ik breng, een groot offer voor u op de bergen van Israël, en eet vlees en drink bloed.

EZECHIËL 39:17

De lezing van de zesde godsspraak gaat in de verzen 18 tot en met 24 verder: de vogels en dieren zullen het vlees van machtigen eten en het bloed van de vorsten van de aarde drinken, van rammen, lammeren, bokken en stieren, allemaal vetgemeste dieren van Basan. Zij zullen zich aan Gods offer verzadigen met vet en zich bedrinken aan bloed. Aan Zijn tafel zullen zij zich verzadigen met paarden en strijdswagens, met machtigen en alle krijgslieden, zegt de Heere HEERE. God zal Zijn heerlijkheid onder de heidenvolken tonen. Zij zullen Zijn voltrokken oordeel zien en Zijn hand die Hij op hen heeft gelegd. Vanaf die dag zal het huis van Israël weten dat Hij de HEERE, hun God, is. De heidenvolken zullen weten dat Israël vanwege zijn ongerechtigheid in ballingschap ging, omdat het God ontrouw was. Daarom verborg Hij Zijn aangezicht

voor hen en gaf Hij hen in de macht van hun vijanden, zodat zij allen door het zwaard vielen. Hij handelde met hen overeenkomstig hun onreinheid en overtredingen en verborg Zijn aangezicht voor hen.

De zevende en laatste godsspraak, vers 25, gaat voornamelijk over Gods uiteindelijke bedoeling met Zijn volk.

Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Ik zal nu een omkeer brengen in de gevangenschap van Jakob, Ik zal Mij ontfermen over heel het huis van Israël en Ik zal het opnemen voor Mijn heilige Naam.

EZECHIËL 39:25

De lezing vervolgt in de verzen 26 tot en met 29: zij hebben hun schande gedragen en al hun overtredingen waarmee zij God ontrouw waren toen zij veilig in hun land woonden en niemand hen schrik aanjoeg. God brengt hen terug uit de volken, verzamelt hen uit de landen van hun vijanden en wordt voor de ogen van vele volken in hen geheiligd. Dan zullen zij weten dat Hij de HEERE, hun God, is, Die hen in ballingschap onder de heidenvolken liet voeren, maar hen ook weer in hun eigen land verzamelde en niemand van hen daar achterliet. Hij zal Zijn aangezicht niet meer voor hen verbergen, want Hij heeft Zijn Geest over het huis van Israël uitgestort, zegt de Heere HEERE.

7

God beschermt een schijnbaar weerloos volk

Dit is een heel boeiende beschrijving, al is die in Ezechiëls kenmerkende stijl geschreven. Zoals hij het vertelt, zit er nogal wat herhaling in, waardoor het misschien iets minder interessant is om te lezen. Maar wat we hier hebben, is een beeld van Gog, die de oppervorst van Mesech en Tubal uit het land Magog wordt genoemd, en van zijn bondgenoten. Die worden genoemd in hoofdstuk 38, vers 5 en 6: Perzië, Ethiopië, Libië, Gomer, Togarma. Van hen wordt gezegd dat zij de bondgenoten

van Gog zijn. En deze koning trekt op tegen Israël, en hij trekt met een groot leger tegen Israël op, maar hij merkt dat hij Israël niet kan vernietigen. Israël lijkt onverdedigbaar te zijn. Het heeft geen muren, staat er in vers 11:

U zult zeggen: Ik zal optrekken tegen een niet ommuurd land, komen bij mensen die rustig en onbezorgd wonen, die allen zonder muur en grendel wonen en geen poorten hebben,

EZECHIËL 38:11

In die dagen waren muren rond een stad natuurlijk de voornaamste verdediging tegen een invasie. En dus trekt hij op tegen wat een weerloos volk lijkt te zijn, maar het is Gods volk. Daarom strijdt God voor hen, en Hij zorgt ervoor dat Gog ten val komt.

En in hoofdstuk 39 zagen we in vers 2 dat Hij zegt:

Ik zal u omkeren, u meeslepen, u doen optrekken uit het uiterste noorden en u op de bergen van Israël brengen,

EZECHIËL 39:2

De Engelse Bijbelvertaling die de spreker hier gebruikt, zegt: 'Ik zal slechts een zesde deel van u overlaten.' Daarop berust zijn conclusie dat vijf zesde van de legers vernietigd zal worden. De hierboven aangehaalde HSV heeft op deze plaats 'u meeslepen' en noemt geen zesde deel. In vers 9 gaat het over het verbranden van de wapens, waarvoor zeven jaar nodig is. En verderop, in vers 12 van hoofdstuk 39, staat dat ze zeven maanden lang de doden zullen begraven. En zelfs aan het eind van die zeven maanden zal iemand die een bot ziet er een soort vlag bij zetten. Zo zullen de doodgravers, die voortdurend bezig zijn met het begraven van deze lichamen, zien dat daar nog een bot ligt dat begraven moet worden. En dan spreekt hij over de vogels en de wilde dieren die geroepen worden om het vlees van deze doden te eten. En Gods herstel van Israël is het laatste waarover hij spreekt.

Wat is de vervulling hiervan? Allereerst is het buitengewoon moeilijk om vast te stellen wie Gog is, want er is geen andere verwijzing naar Gog in het Oude Testament, en er is maar één verwijzing naar Gog in het Nieuwe Testament. Met andere woorden,

er is één verwijzing in het Oude Testament, hier op deze plek, en één in het Nieuwe naar deze persoon die Gog heet. In het Oude Testament hebben we dus geen aanknopingspunten om vast te stellen wie Gog is, behalve dat er vermeld wordt dat hij uit het land Magog komt. Sommigen zouden ons erop wijzen dat Magog al in het boek Genesis genoemd wordt als een van de zonen van Jafeth, als ik het goed heb. En die is een van de zonen van Noach. Zo zien zij Gog dus als de koning. Het kan een symbolische naam zijn, aangezien er geen historische koning met deze naam bekend is. Maar het gaat om de koning van het land Magog, dat in de noordelijke streken lag, ten noorden van Israël. Mesech en Tubal worden ook genoemd in de volkerentafel in Genesis. Ze stammen af van Noach.

8

Aanwijzingen voor een veldslag uit de oudheid

Of deze veldslag een toekomstig conflict beschrijft, of een conflict dat inmiddels voorbij is en tot de geschiedenis behoort, of dat er nog een andere mogelijkheid is, dat is de grote vraag. Je krijgt meteen de indruk dat het gaat over een veldslag zoals die in de oudheid gevoerd zou zijn, en niet over een toekomstige. Niet over een veldslag die vanuit ons gezichtspunt nog toekomstig is. Welke aanwijzingen zijn daarvoor? Om te beginnen rijden alle soldaten op paarden. Ze dragen allemaal een wapenrusting. Ze hebben zwaarden en schilden en beukelaars en speren en bogen en pijlen en dat soort dingen. Het soort dingen waarmee tegenwoordig doorgaans geen oorlog wordt gevoerd. Hun wapens worden verbrand. Het zijn dus houten wapens. Er wordt ons herhaaldelijk verteld dat ze allemaal op paarden rijden.

In hoofdstuk 38, vers 13, wordt aangegeven dat ze in deze veldslag onder meer het volgende hopen te bemachtigen. Aan het eind van vers 13 staat:

Sjeba, Dedan, de kooplieden van Tarsis en al hun jonge leeuwen zullen tegen u zeggen: Komt u om een roof te plegen? Hebt u uw strijdmacht bijeengebracht om buit te roven, om zilver en goud mee te voeren, om vee en bezit mee te nemen, om een grote roof te plegen?

EZECHIËL 38:13

Het is moeilijk je voor te stellen dat er in de moderne tijd een grote, serieuze oorlog gevoerd zou worden met als doel iemands vee af te pakken. Kun je je voorstellen dat de Arabieren met dat doel Israël binnenvallen? Of dat Rusland iemand aanvalt om vee te bemachtigen? Niet dat Rusland geen vee nodig heeft, ze hebben voedsel nodig, maar je zou nauwelijks verwachten dat er een grote, serieuze oorlog gevoerd zou worden om zoiets als koeien. Toch was vee in de oudheid natuurlijk de voornaamste rijkdom van een volk. Vee en graan, de landbouwproducten, waren de voornaamste zaken waarom oorlogen werden gevoerd. Tegenwoordig zou het waarschijnlijk om olie gaan of om iets dergelijks. Deze factoren wekken dus de indruk dat het gaat over een veldslag die in de oudheid werd uitgevochten.

Maar als dat zo is, blijft het toch moeilijk om vast te stellen welke veldslag het is. Als dit een veldslag uit de oudheid is, dan zouden we moeten zeggen dat de verwijzing naar vuur en zwavel die uit de hemel op de legers van Gog neerregenen enigszins figuurlijk opgevat moet worden. Dat is niet ongebruikelijk in het boek Ezechiël. Veel van zijn taal is poëtisch. We weten dat vuur en zwavel en hagel en regen, de dingen waarvan gezegd wordt dat ze neerkomen om Gog te vernietigen, gebruikelijke symbolen van oordeel zijn in de Bijbel. In hoofdstuk 38, vers 22, worden die dingen genoemd. In Jesaja en bij de andere profeten, Joël enzovoort, worden dit soort dingen, vuur en zwavel en hagel, gezien als beelden van een oordeel van God. Dat oordeel wordt niet noodzakelijk altijd op een bovennatuurlijke manier voltrokken. Als God

een volk oordeelt door een militair conflict en een ander leger hen vernietigt, kan dat immers nog steeds een oordeel van God zijn. En dat kan symbolisch beschreven worden als vuur en zwavel uit de hemel die op hen neerkomen.

9

Antiochus Epiphanes als mogelijke Gog

Maar als het een veldslag uit de oudheid is, weten we niet welke het is. Sommige uitleggers hebben gemeend dat Antiochus Epiphanes de Gog in deze passage is. Antiochus Epiphanes was een Syriër. Hij was een van de mannen die na de val van Alexander de Grote over Syrië regeerden, in de intertestamentaire periode. Hij is degene die de tempel in Jeruzalem ontheiligde, die een varken offerde op een altaar voor Zeus in de tempel in Jeruzalem. Hij slachtte heel, heel veel Joden af. Maar de Makkabeeën kwamen tegen hem in opstand en wierpen hem met militair geweld omver. Sommigen menen dat er in deze passage aanwijzingen zijn dat dit is waar we naar kijken. We kijken naar het toekomstige conflict tussen Antiochus Epiphanes en Israël of Jeruzalem.

Ter ondersteuning van die opvatting — die ik zelf niet noodzakelijk onderschrijf — wordt aangevoerd dat Gog in hoofdstuk 38, vers 9, neerdaalt en als een storm op Israël afkomt. In Daniël 11:40, een passage die beslist over Antiochus Epiphanes gaat, wordt soortgelijke taal over hem gebruikt. Ik zal de passage aan je voorlezen. Daniël 11:40 beschrijft deze persoon en zegt:

Dan zal in de tijd van het einde de koning van het zuiden hem met de hoorns stoten. En de koning van het noorden zal op hem aanstormen met wagens en met ruiters en met vele schepen. Hij zal de landen binnentrekken, ze overspoelen en erdoorheen trekken.

DANIËL 11:40

Deze koning van het noorden lijkt in deze context Antiochus te zijn. In de Engelse Bijbelvertaling die de spreker gebruikt, staat dat hij 'als een wervelwind' zal komen, wat lijkt op 'komen als een storm'. De HSV heeft in Daniël 11:40 'aanstormen' en in Ezechiël 38:9 'als een verwoesting'. Maar om dan te zeggen dat het in beide gevallen om dezelfde koning moet gaan, alleen omdat ze allebei als een storm komen, gaat mij toch iets te ver.

Dezelfde mensen die deze Gog opvatten als Antiochus Epiphanes, verwijzen naar vers 21. Daar zegt God:

Zo zegt de Heere HEERE: Bent u het over wie Ik in vroeger tijd gesproken heb door de dienst van Mijn dienaren, de profeten van Israël, die in die tijd geprofeteerd hebben, jarenlang, dat Ik u over hen zou brengen? Op die dag zal het gebeuren, op de dag dat Gog over het land van Israël komt, spreekt de Heere HEERE, dat Mijn grimmigheid in Mijn neus zal opstijgen. Want in Mijn nijd, in het vuur van Mijn verbolgenheid, heb Ik gesproken: Voorwaar, op die dag zal een zware aardbeving het land van Israël treffen! De vissen in de zee, de vogels in de lucht, de dieren van het veld, al de kruipende dieren die op de aardbodem kruipen, en alle mensen die op de aardbodem zijn, zullen voor Mijn aangezicht beven. De bergen zullen omvergehaald worden, de bergwanden zullen instorten en alle muren zullen op de grond neervallen. Op al Mijn bergen zal Ik een zwaard tegen hem oproepen, spreekt de Heere HEERE. Ieders zwaard zal tegen zijn broeder zijn. Ik zal met hem een rechtszaak voeren door pest en door bloed. Ik zal een alles wegspoelende regen, en hagelstenen, vuur en zwavel op hem doen regenen, op zijn troepen en op de vele volken die met hem zijn. Zo zal Ik Mijn grootheid tonen en Mij heiligen en voor de ogen van vele heidenvolken bekend worden. Dan zullen zij weten dat Ik de HEERE ben.

EZECHIËL 38:17-23

Volgens hen verwijst vers 21 naar Judas Makkabeüs, die de opstandelingen onder de Joden tegen Antiochus aanvoerde en hem ten val bracht. Dat zou dan het zwaard zijn. Maar nogmaals, daarmee lees je er iets in. Het kan ieder zwaard zijn; het kan ieder

leger zijn. Eén ding dat uit vers 21 duidelijk wordt, is dat er legers tegen hem zullen optrekken. Een zwaard staat altijd voor militaire macht. Of het Judas Makkabeüs was of niet, is puur een kwestie van gissen.

Verder staat er in hoofdstuk 39, vers 7, midden in dat vers:

Ik zal Mijn heilige Naam te midden van Mijn volk Israël bekendmaken en Mijn heilige Naam niet langer laten ontheiligen. Dan zullen de heidenvolken weten dat Ik de HEERE ben, de Heilige in Israël.

EZECHIËL 39:7

Er wordt aangevoerd dat Antiochus Epiphanes Gods Naam had ontheiligd door het heiligdom te ontheiligen. Deze kleine punten worden naar voren gebracht om te suggereren dat dit een beeld van Antiochus Epiphanes is.

Een ander punt dat ervoor wordt aangevoerd, is, denk ik, dat dit kennelijk als een belangrijk conflict wordt beschouwd. Dit is niet zomaar een van de vele schermutselingen die plaatsvonden tussen Israël en andere omringende volken. Het wordt behandeld alsof het iets groots is. De aanvallen van Antiochus op Israël waren zeker waarschijnlijk het ergste wat iemand Israël na de tijd van de Babylonische ballingschap heeft aangedaan. Dat zijn de argumenten voor de opvatting dat het Antiochus Epiphanes is. Maar naar mijn mening zijn ze niet doorslaggevend, en zelfs niet sterk. Hoewel het een verwijzing naar hem kan zijn, denk ik niet dat we een heel sterke reden hebben om te zeggen dat het zo is.

10

Babel als mogelijke betekenis van Gog

Het is ook mogelijk dat het symbolisch naar Babylon verwijst. We zouden niet meer redenen hebben om dat te zeggen dan om te zeggen dat het Antiochus was. Behalve dan dat de profetieën van Ezechiël voornamelijk gingen over Babylon dat Israël verwoest, maar ook over God Die Israël vanuit Babylon herstelt. Om er Babylon

van te maken, zouden we dit uiteraard heel symbolisch moeten opvatten. Maar we zouden kunnen zeggen dat dit te midden van de profetieën over het herstel vanuit Babylon staat.

Aan het einde van dit gedeelte, in hoofdstuk 39, zegt Hij immers in vers 25:

Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Ik zal nu een omkeer brengen in de gevangenschap van Jakob, Ik zal Mij ontfermen over heel het huis van Israël en Ik zal het opnemen voor Mijn heilige Naam.

EZECHIËL 39:25

Enzovoort. Dat is het soort taal dat hij gebruikt voor hun terugkeer uit Babylon. Het zou een heel figuurlijke beschrijving kunnen zijn van Gog, een symbolische naam voor Babylon, dat tegen Israël optrekt en aanvankelijk de overwinning behaalt, zoals het er gedurende die zeventig jaar uit zou zien, maar vervolgens door God wordt geoordeeld. Natuurlijk werden ze door de Perzen geoordeeld, en uiteindelijk herstelde God Zijn volk.

Maar dat roept vragen op over alle details van het geheel. De oorlogstaferelen zouden zeker letterlijk als vervuld in Babylon kunnen worden gezien. Het probleem hier is dan dat Ezechiël achteraf schrijft, want Babylon was al tegen Israël opgetrokken. We zouden moeten zeggen dat de profetie, als die naar Babylon verwijst, niet voorspelt wat God zal doen, maar voorspelt wat er zal gebeuren nadat Gog is geoordeeld. Dat is natuurlijk het herstel van Israël vanuit Babylon. Ook hier lijken de argumenten ervoor mij niet helemaal overtuigend.

11

Gog en Magog in Openbaring 20

Dan is er de opvatting dat het niet gaat over een veldslag die in het verleden, in de geschiedenis, heeft plaatsgevonden, maar dat het verwijst naar een toekomstige veldslag die aan het einde van de tijd zal plaatsvinden. Voor deze opvatting pleit dat

het boek Openbaring Gog ook noemt en het conflict tussen God en Gog aan het einde van het huidige tijdperk lijkt te plaatsenvan. Ik wil je aandacht even richten op Openbaring hoofdstuk 20.

De moeilijkheid met het raadplegen van Openbaring 20 om een omstreden punt te beslechten, is natuurlijk dat Openbaring 20 het meest omstreden hoofdstuk van het Nieuwe Testament is. En de hele uitleg van Openbaring 20 staat ter discussie. Je zult goede christenen vinden, allemaal Bijbelgeleerden, die drie of meer verschillende interpretaties van Openbaring 20 hebben. Als we Openbaring 20 gaan gebruiken om ergens licht op te werpen, zal onze interpretatie van dat hele hoofdstuk uiteraard invloed hebben op de manier waarop we een afzonderlijk vers gebruiken om ergens licht op te werpen.

Maar als je in Openbaring 20 kijkt, aan het einde van de duizend jaar waarin satan volgens de tekst gebonden is geweest, dan staat er in vers 7:

En wanneer die duizend jaar tot een einde gekomen zijn, zal de satan uit zijn gevangenis worden losgelaten. En hij zal uitgaan om de volken te misleiden die zich in de vier hoeken van de aarde bevinden, Gog en Magog, om hen te verzamelen voor de oorlog. En hun aantal is als het zand van de zee. En zij kwamen op over de breedte van de aarde, en omsingelden de legerplaats van de heiligen en de geliefde stad. Maar er daalde vuur van God neer uit de hemel en dat verslond hen.

OPENBARING 20:7-9

Ze omsingelden de legerplaats van de heiligen. Dat klinkt als Gog in Ezechiël, die optrekt tegen het land van dorpen zonder muren, Israël. En er staat:

Ze omsingelden het kamp van de heiligen en de geliefde stad. Toen kwam er vuur van God uit de hemel en dat verteerde hen.

Dat klinkt opnieuw als Ezechiël 38, want Ezechiël 38 spreekt in vers 22 over hagelstenen en vuur en zwavel die op hen neerkomen. Er zijn hier dus enkele duidelijke overeenkomsten. Je hebt een verwijzing naar Gog in Ezechiël 38 en 39 en een in Openbaring 20, en dit zijn de enige twee plaatsen in de Bijbel die hem noemen. Je hebt een aanval die bedoeld is om een strijd te ontketenen. Eigenlijk wordt er in Openbaring geen strijd beschreven. Maar het resultaat is vuur dat uit de hemel neerkomt en Gog en zijn strijdkrachten vernietigt. En dat is natuurlijk wat we ook in Ezechiël zien.

Op grond van deze aanwijzingen zouden we al snel tot de conclusie kunnen komen dat Openbaring over dezelfde gebeurtenis spreekt als Ezechiël 38 en 39. En dat kan zo zijn, maar voordat we tot die conclusie komen, wil ik erop wijzen dat er een paar verschillen zijn. Eén daarvan is in elk geval dat Gog en Magog in Openbaring 20, vers 8, worden behandeld alsof het twee afzonderlijke volken zijn, terwijl Gog in Ezechiël de naam is van de koning van Magog. Maar misschien is dat bij de uitleg niet het grootste probleem ter wereld.

12

Het vuur uit de hemel als Christus' wederkomst

Waar het allemaal om draait, is: waar gaat Openbaring 20 over? Wanneer we het boek Openbaring behandelen, zal ik alle redenen geven voor mijn overtuiging op dit gebied. Maar om het heel kort te houden, wil ik dit zeggen. Ik zou zeggen dat de meesten, ongeacht hun uitleg van Openbaring 20, het erover eens zouden zijn dat deze beschrijving in vers 8 van Openbaring 20 gaat over iets wat aan het einde van de tijd gebeurt. Sommigen geloven dat het aan het einde van een toekomstig duizendjarig rijk is. Anderen zouden het duizendjarig rijk zien als het huidige tijdperk, en zij zouden zeggen dat het aan het einde van het huidige tijdperk is. Hoe dan ook, het ligt nog in de toekomst. Het is nog steeds iets wat niet in de oude geschiedenis heeft plaatsgevonden. Als we hier in Openbaring dus over hetzelfde spreken als in Ezechiël, dan zouden we geneigd zijn te zeggen dat het iets toekomstigs is.

Wat Openbaring 20 betreft, zal zeker niet iedereen het op dit punt met me eens zijn. Maar mijn overtuiging is dat het vuur dat uit de hemel neerkwam een verwijzing is naar de wederkomst van Christus. Daarmee verraad ik meteen of ik amillennialist of premillennialist ben, maar dat zal je toch niet verbazen. Ik geloof dat het vuur dat uit de hemel neerkomt de wederkomst van Christus is.

Ter ondersteuning hiervan wil ik wijzen op een paralleltekst in een wat minder onduidelijk gedeelte van de Schriften, in 2 Thessalonicenzen 1, vers 6 tot en met 9. Daar staat:

Het is immers rechtvaardig van God verdrukking te vergelden aan hen die u verdrukken, en aan u die verdrukt wordt, samen met ons verlichting te geven bij de openbaring van de Heere Jezus vanuit de hemel met de engelen van Zijn kracht, wanneer Hij met vlamvend vuur wraak oefent over hen die God niet kennen, en over hen die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn. Zij zullen als straf het eeuwig verderf ondergaan, weg van het aangezicht van de Heere en van de heerlijkheid van Zijn macht,

2 THESSALONICENZEN 1:6-9

Dit is duidelijk een verwijzing naar de wederkomst van Christus, wanneer Hij uit de hemel komt met Zijn machtige engelen. Dat is Zijn wederkomst. Daar staat in vers 8:

Hij zal komen in laaiend vuur en wraak nemen op Zijn vijanden.

Zijn komst is dus als vuur uit de hemel dat Zijn vijanden verteert. En wanneer in Openbaring 20 deze vijanden die de geliefde stad omsingelen worden verteerd, geloof ik dus dat dit gebeurt door het vuur waarmee Jezus uit de hemel komt. Jezus komt in vlamvend vuur en redt degenen die zich binnen de stad bevinden.

13

De geliefde stad als beeld van de gemeente

Het tweede punt om bij stil te staan in Openbaring 20 is wie er met de stad bedoeld worden. Er zijn mensen die geloven dat de stad de fysieke stad Jeruzalem in het huidige Israël moet zijn. Daar zullen we het natuurlijk zo meteen over hebben wanneer we teruggaan naar Ezechiël. Maar velen geloven dat de beschrijving in Ezechiël gaat over een aanval op de fysieke stad Jeruzalem die in de laatste dagen zal plaatsvinden. En als we dit gelijkstellen aan wat er in Openbaring 20 gebeurt, zou ik het daarmee oneens zijn. Ik geloof niet dat de geliefde stad in Openbaring 20, of waar dan ook in Openbaring, Jeruzalem is. In elk geval niet het aardse Jeruzalem.

Dat kunnen we zien als we naar hoofdstuk 21 kijken, waar in vers 2 staat:

En ik, Johannes, zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, neerdalen van God uit de hemel, gereedgemaakt als een bruid die voor haar man sierlijk gemaakt is.

OPENBARING 21:2

En natuurlijk verderop in vers 9:

En een van de zeven engelen die de zeven schalen hadden, vol van de zeven laatste plagen, kwam naar mij toe en hij sprak met mij en zei: Kom, ik zal u de bruid, de vrouw van het Lam, laten zien.

OPENBARING 21:9

De geliefde stad is datgene wat de bruid van het Lam, de vrouw van het Lam, wordt genoemd. Die bruid is naar mijn mening de gemeente, zoals ik de algemene leer van het Nieuwe Testament begrijp. En Jezus sprak zelfs tot Zijn discipelen en zei:

U bent het licht van de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen zijn.

MATTHEÛS 5:14

Hij vergeleek hen met een stad. In Hebreeën 11 staat dat Abraham uitzag naar een stad:

Want hij verwachtte de stad die fundamenteën heeft, waarvan God de Bouwer en Ontwerper is.

HEBREEËN 11:10

Hij ziet niet uit naar een aardse stad. De geliefde stad die in Openbaring en in vers 9 wordt genoemd, moet volgens mij de gemeente zijn. En wat we in Openbaring zien, is dus een vervolging van de gemeente door deze Gog, wie hij ook mag zijn. Een vervolging van de gemeente waaraan pas een einde komt door de wederkomst van Christus, Die komt om Zijn gemeente te redden uit hevige vervolging. Dat is tenminste hoe Openbaring hoofdstuk 20 volgens mij begrepen moet worden. En als we de gebeurtenissen van Openbaring 20 moeten vereenzelvigen met die in Ezechiël, dan zouden we moeten zeggen dat dit ook het beeld is dat we in Ezechiël krijgen. Dan zou het land met dorpen zonder muren, dat in deze passage Israël wordt genoemd, eigenlijk het geestelijke Israël voorstellen. Dit beeld van de gemeente in de laatste dagen, misschien.

Nu zeg ik niet dat dit noodzakelijkerwijs de juiste uitleg is. Ik zeg dat als we Openbaring 20 zo begrijpen, en als Openbaring 20 over hetzelfde gaat, wat waarschijnlijk lijkt, we Ezechiël dan zo benaderen. Dat we kijken naar een strijd tegen de gemeente, niet tegen het natuurlijke Jeruzalem.

14

Het scenario van Rusland tegen Israël

En dan verder: wie is Gog? Een van de populairste theorieën onder christelijke leraren tegenwoordig is dat Gog Rusland is. En je hebt misschien in sommige populaire boeken over eschatologie gelezen dat een van de grote gebeurtenissen die sommigen verwachten, een aanval van Rusland op Israël is. En dat hele scenario dat daar wordt beschreven, komt uit dit gedeelte van Ezechiël. Het komt uit deze twee hoofdstukken. Er is nergens anders in de hele Bijbel iets wat op zoiets zou wijzen, maar volgens sommigen doen deze twee hoofdstukken dat wel. Zij zeggen dat Rusland Israël in de laatste dagen zal aanvallen, en dat God Rusland zal oordelen en vijf zesde van zijn legers met vuur uit de hemel zal vernietigen. En dit is volgens hen niet het einde van de wereld, maar het begin van de grote verdrukking. Zo is het mij tenminste geleerd.

Nu kunnen verschillende geleerden verschillen in hun specifieke uitleg, maar waar ik voor het eerst les kreeg in eschatologie, zei de leraar tegen mij: ‘Wanneer je op een ochtend je radio aanzet en hoort dat Russische tanks Israël zijn binnengerold, weet dan dat je verlossing nabij is, weet dan dat de opname spoedig zal plaatsvinden, weet dan dat de grote verdrukking begint’, enzovoort. Dat zijn de dingen die mij werden geleerd. En dus werd vuur uit de hemel niet vereenzelvigd met de wederkomst van Christus, maar eenvoudigweg met een bovennatuurlijk oordeel dat op de Russische legers neerkomt.

En dit past in een bepaald scenario dat sommigen voor de toekomst hebben uitgestippeld, waarin Rusland als grote wereldmacht zou worden uitgeschakeld. Kijk, Rusland maakt de grote fout om tegen Israël op te trekken, en ze raken Gods oogappel aan, en God vernietigt vijf zesde van hen. Plotseling zijn ze teruggebracht tot een land dat geen grote macht meer is in de wereld. Daardoor krijgt een andere Europese leider, die zij vereenzelvigen met de antichrist, de gelegenheid om de wereldleider te worden in het vacuüm dat door de vernietiging van Rusland ontstaat. En zo past het in de gedachten van sommigen allemaal heel soepel in elkaar. De meeste aannames in dat scenario trek ik tegenwoordig in twijfel. Veel ervan wijs ik zelfs ronduit af. Vroeger geloofde ik ze en onderwees ik ze.

15

Argumenten om Gog met Rusland te verbinden

Maar laten we eens kijken naar de redenen waarom zij zeggen dat dit Rusland is. Allereerst zie je in vers 2 de uitdrukking ‘the chief prince’. Het woord ‘chief’, dat ‘voornaamste’ betekent, is in het Hebreeuws ‘rosh’. Als we het met onze letters zouden schrijven, zouden we het spellen als R-O-S-H. Rosh. Het kan worden vertaald met ‘voornaamste’ of ‘eerste’, of het zou als een eigennaam kunnen worden opgevat. Sommigen zeggen dat Rosh een oude naam voor Rusland is. Dan staat er dus dat hij de vorst van Rosh is, in plaats van dat hij de voornaamste vorst is. Er staat dat hij de vorst van Rosh is, wat zij vereenzelvigen met Rusland.

En daarnaast zeggen ze dat Mesech en Tubal verwijzen naar stammen die naar het gebied trokken dat we nu Rusland noemen. Ze vestigden zich in de gebieden die we nu Moskou noemen, waarbij Mesech een oude naam voor Moskou zou zijn, en Tubal een oude naam voor een andere Russische stad, Tobolsk. En daarom zeggen ze: zie je wel, dit is heel duidelijk te herkennen als Rusland.

Hal Lindsey heeft in zijn boek *The Late Great Planet Earth* een heel hoofdstuk over Gog en Magog, over deze hoofdstukken in Ezechiël. En hij haalt verschillende geleerden aan die zijn opvatting hierover ondersteunen. En eerlijk gezegd is zijn hoofdstuk tamelijk indrukwekkend. Ik weet dat ik, toen ik het voor het eerst las, geen reden had om het in twijfel te trekken. Op grond van het bewijsmateriaal dat hij aandroeg, leek het mij heel duidelijk dat dit een verwijzing naar Rusland is.

Daar komt bij dat er elders staat dat ze uit het noorden komen:

U zult uit uw woonplaats komen, uit het uiterste noorden, u en vele volken met u, allen ruiters, een grote menigte en een talrijk leger.

EZECHIËL 38:15

Als je ten noorden van Israël kijkt en naar de uiterste delen van het noorden gaat, dan ligt daar natuurlijk Rusland. Bovendien worden in vers 5 volken genoemd die momenteel deel uitmaken van de Verenigde Arabische Republiek en die een bondgenootschap met Gog vormen. En we zien natuurlijk dat Rusland inderdaad wapens en dergelijke aan de Arabische volken levert om Israël aan te vallen. Al die dingen zouden in elkaar passen als de stukjes van een grote puzzel. Ze beschrijven een strijd in het heden en de nabije toekomst, waarbij Rusland met zijn bondgenoten, de Arabieren, tegen Israël zal optrekken. En deze grote gebeurtenis zal plaatsvinden en wordt hier beschreven. Dat is dus de algemeen verbreide opvatting over deze hoofdstukken. De vraag die je natuurlijk moet stellen, is: klopt het? Laat ik dit zeggen: ik zou beslist niet kunnen bewijzen dat Gog niet op Rusland slaat. Maar er zijn een paar dingen waardoor ik er vragen bij stel of er zelfs aan twijfel. En die zal ik met jullie delen, gewoon om open tegen jullie te zijn.

16

Bezwaren tegen de Russische plaatsnamen

Het woord Ros, dat, zoals ik al zei, in vers 2 met ‘chief’ wordt vertaald, komt zeshonderd keer voor in het Oude Testament, en het wordt nooit als eigennaam gebruikt. Het betekent met andere woorden nooit Rusland. Het betekent altijd hoofd. Zeshonderd keer komt het voor, en het betekent altijd hoofd. Als je het in dit geval neemt en zegt dat het deze keer niet hoofd betekent, maar Ros, een plaats met die naam, dan maak je dit geval tot iets unieks in de Hebreeuwse Schriften. En er is eigenlijk niet veel reden om dat te doen.

Mesech, is dat werkelijk een oude naam voor Moskou? Dat zou niet echt bewezen kunnen worden. De naam Moskou is etymologisch niet verwant aan Mesech. Ze beginnen natuurlijk allebei met een M, maar daar houdt de overeenkomst zo ongeveer op. Moskou is in feite een Fins woord. Het komt van de Moskovieten. En het werd voor het eerst in oude historische documenten genoemd in het jaar 1147 na Christus. Er is niets bekend over het bestaan van deze stad vóór 1147 na Christus. Daarom is er geen enkele reden om die in verband te brengen met enig bekend volk waarvan Ezechiël zo'n zeshonderd jaar vóór Christus op de hoogte was.

Tubal klinkt ook een beetje als Tobolsk, maar verder is er eigenlijk niet veel reden om te zeggen dat het een oude naam voor Tobolsk is. Het is namelijk zo dat die stad in Rusland in 1587 na Christus werd gesticht. Met andere woorden, in de dagen van Ezechiël bestond die niet als stad. En toch was er een Tubal, was er een Mesech, die in Genesis genoemd werden. Dat waren stamvolken. Voor zover we weten zijn ze natuurlijk wel naar de noordelijke gebieden boven Israël getrokken. En sommigen van hen hebben misschien zelfs gewoond in het gebied dat nu binnen Rusland of de Sovjet-Unie valt.

17

Gog bij de vroegere profeten

Maar ik zie hier niet genoeg bewijs. Het bewijs klinkt goed als je het voor het eerst hoort, maar als je het kritisch ondervraagt, vind ik het een beetje wankel. Nu zou het mijn eigen interpretatie hiervan niet zo veel schaden als uiteindelijk toch bleek dat Gog Rusland was. Maar ik heb er mijn twijfels over, en een van die twijfels is gebaseerd op hoofdstuk 38, vers 17.

Hoofdstuk 38, vers 17 zegt:

Zo zegt de Heere HEERE: Bent u het over wie Ik in vroeger tijd gesproken heb door de dienst van Mijn dienaren, de profeten van Israël, die in die tijd geprofeteerd hebben, jarenlang, dat Ik u over hen zou brengen?

EZECHIËL 38:17

— Hij spreekt nu tegen Gog —

Bij geen van de andere profeten is er een aanwijzing dat zij over Rusland spraken. Gewoonlijk wordt aangenomen dat dit de enige passage in de Bijbel is die over Rusland spreekt. En toch geeft Ezechiël aan dat de persoon over wie hij schrijft, elders door vroegere profeten wordt besproken.

Nu zou dit misschien gewicht geven aan het argument dat dit over Babel gaat, want de andere profeten spraken heel veel over Babel. Of mogelijk over Assyrië, want de andere profeten spraken heel veel over Assyrië. Hij zegt dat de profeten vóór hem spraken over hoe God Gog tegen Israël, of tegen Gods volk, zou laten optrekken. En als dit een letterlijk politiek volk is dat tegen het letterlijke Israël optrekt, dan zou het enige volk van dat soort waarover de profeten spraken, blijkbaar Assyrië of Babel zijn, of een van dergelijke volken. Rusland wordt beslist bij geen van de vroegere profeten genoemd. En daardoor ontstaat er bij mij enorm veel twijfel over de vraag of Gog Rusland zou kunnen zijn.

18

Gog als beeld van de vijand van de gemeente

Is er nu nog een andere mogelijkheid? Ik heb al gezegd dat ik er wat moeite mee heb om dit als een verwijzing naar Babel te zien, hoewel de context in het boek Ezechiël eigenlijk heel goed zou passen bij een beschrijving van Babel. Eenvoudigweg omdat hij aan het einde van dit alles spreekt over het herstel van de Joden uit de ballingschap vanwege de vernietiging van Gog. En het was de vernietiging van Babel die de Joden de vrijheid gaf om uit de ballingschap terug te keren. Daar valt dus iets voor te zeggen. En de vroegere profeten, vóór Ezechiël, hadden zeker voorspeld dat Babel tegen Israël zou optrekken. Deze dingen pleiten inderdaad voor de interpretatie dat hier mogelijk Babel wordt besproken.

Aan de andere kant is het heel goed mogelijk dat Gog met Babel werd vereenzelvigd. Maar in het boek Openbaring is Babel niet het letterlijke Babel, en Gog zou daarom ook weleens geen letterlijk Babel kunnen zijn. Laten we daar eens even over nadenken. Het is mogelijk dat Ezechiël Gog als een symbolische naam voor Babel gebruikte.

Goed, als we bij het boek Openbaring komen, wie is dan de vijand van de gemeente? Gog. Heeft die in het boek Openbaring nog een andere naam? Babylon, maar niet het letterlijke Babylon. En daarom kan het zijn dat Ezechiël aan het letterlijke Babylon dacht en over de Babylonische ballingschap sprak, maar dat de uiteindelijke geestelijke vervulling hiervan in werkelijkheid ligt in iets anders waar Openbaring over spreekt. Maar wat is dat dan? Ik wil een mogelijk alternatief voorstellen voor de

opvattingen die we hebben genoemd. We zouden hier een aanschouwelijke, symbolische voorstelling kunnen hebben van de geestelijke strijd die in de laatste dagen tussen de gemeente en het wereldsysteem zal plaatsvinden. In de ogen van de wereld, van de koninkrijken van deze wereld onder de heerschappij van satan, lijkt de gemeente weerloos, als een stad van dorpen zonder muren. Toch hebben ze een hulpbron waarmee de wereld geen rekening heeft gehouden, en dat is God. Dat wil zeggen: Jezus staat aan onze kant.

Als je dit als een mogelijk scenario beschouwt, ga dan naar Openbaring 20. Daar zie je dat aan het einde van dit tijdperk:

de volken van de wereld onder satan worden misleid om op te trekken tegen de gemeente, de geliefde stad.

Het enige wat de gemeente van de ondergang redt, is vuur uit de hemel, of, volgens de uitleg die ik aanhang, de wederkomst van Christus. Dat wil zeggen dat de dagen vóór de wederkomst van Christus voor de gemeente tijden van hevige vervolging zullen zijn. En de enige verlichting die de gemeente daarin zal vinden, zou de wederkomst van Christus Zelf zijn.

19

Zeven jaar wapens verbranden: letterlijk?

Als dit nu juist is, wat moeten we dan met het feit dat de wapens zeven jaar lang worden verbrand en de lichamen zeven maanden lang worden begraven? Laat ik dit zeggen: wat moeten we eigenlijk met die uitspraken bij elk van de andere interpretaties? Wat historische veldslagen betreft, Babylon of Antiochus Epiphanes, valt niet aan te tonen dat het in de geschiedenis zeven jaar heeft geduurd om de wapens te verbranden, of zeven maanden om de doden te begraven. Ik vermoed dat de legers van Antiochus Epiphanes grotendeels in Israël werden afgeslacht, terwijl dat voor de Babyloniërs niet gold. De Babyloniërs werden in Babylon afgeslacht en zouden niet in Israël worden begraven. Dus je kunt die verwijzingen daar niet bij laten passen.

Ik heb het over hoofdstuk 39, vers 9, dat spreekt over het zeven jaar lang verbranden van de oorlogswapens. En vers 12 zegt:

Het huis van Israël zal hen begraven om het land te reinigen,
zeven maanden lang.

EZECHIËL 39:12

Je kunt die uitspraken niet letterlijk uitleggen als het gaat om een historische veldslag in het verleden.

Daarom zeggen degenen die dit opvatten als Rusland dat tegen Israël optrekt natuurlijk: ‘Nou, daarom denken wij dat Rusland Israël vóór de grote verdrukking binnenvalt. Er moeten immers nog zeven jaar zijn om deze wapens te verbranden voordat de wereld vergaat.’ Ze benaderen de gedachte dat er zeven jaar zijn om de wapens te verbranden natuurlijk heel letterlijk.

Een van de problemen die zulke mensen voorzien, is dit: hoe ga je zeven jaar lang tanks en militaire uitrusting verbranden zoals we die tegenwoordig hebben, aangezien die voor het grootste deel van metaal zijn gemaakt? Als ze al branden, is het de olie die erin zit en dergelijke die opbrandt. Zulke dingen ga je geen zeven jaar lang verbranden.

Het antwoord dat wordt gegeven — en je kunt dit misschien uit een traktaat van Jack Chick halen, of ik denk dat zelfs Hal Lindsey dit mogelijk in zijn boek noemt — is: ‘Nou, de Russen doen iets heel interessants. Ze beginnen hun wapens nu te maken van een houtproduct dat sterker is dan staal. Dat zijn zo'n 36 stukken multiplex die tot een dunne plaat worden samengeperst, en het heeft een grotere treksterkte dan staal. Ze maken veel van hun tanks en dergelijke daarvan, en dat zou lang blijven branden.’ Dit wordt natuurlijk aangevoerd als bewijs dat dit een verwijzing naar Rusland is, omdat ze dat doen.

En wat het feit betreft dat ze allemaal op paarden naar beneden komen, zeggen ze: ‘Nou, de Russen, de Kozakken waren natuurlijk altijd al ruiters. De Russen hebben een enorme hoeveelheid paarden. Ze zullen Israël waarschijnlijk op paarden binnenvallen’, zeggen ze.

20

Bogen en pijlen als brandstof

Volgens mij zijn deze uitspraken een onnodige poging om figuurlijke taal te letterlijk te nemen. Je kunt niet van twee walletjes eten. Als je dit in vers 9 letterlijk wilt opvatten als het zeven jaar lang verbranden van wapens, dan moet het gaan om de wapens die daar worden genoemd:

De inwoners van de steden van Israël zullen de stad uit gaan, een vuur aansteken en de wapens, de kleine en de grote schilden, de bogen en de pijlen, de handstokken en de speren verbranden. Zij zullen daarvan zeven jaar lang vuur stoken,

EZECHIËL 39:9

Die wapens zullen dus zeven jaar lang als brandstof dienen. Als je er een letterlijke verbranding gedurende letterlijk zeven jaar van wilt maken, moet je het letterlijk nemen. We hebben het hier over bogen en pijlen. We hebben het niet over tanks en raketten die zeven jaar lang branden.

Dus wat doe je ermee? Het is moeilijk voor te stellen dat er ooit een toekomstige veldslag met letterlijke bogen en pijlen of speren zal worden uitgevochten. Het lijkt gewoon niet waarschijnlijk dat iemand in dit tijdperk van technologie bij een veldslag naar zulke dingen zou grijpen. Toch lijkt het er ook niet op dat dit bij enige historische veldslag letterlijk is gebeurd, dat de wapens zeven jaar lang werden verbrand.

Trouwens, dit houdt niet in dat er een enorm vreugdevuur zal zijn dat zeven jaar lang brandend wordt gehouden. Vers 10 maakt juist duidelijk hoe het zit. In hoofdstuk 39 staat in wezen dat ze die als hout in hun kachels thuis zullen verbranden, zodat ze zeven jaar lang niet naar buiten hoeven om hout te hakken. Ze zullen niet gewoon een groot vreugdevuur maken en daar zeven jaar naar staan kijken terwijl het brandt. In plaats van hout te hakken, zullen ze eropuit gaan om bogen en pijlen van de vijand te

verzamelen en die thuis in hun kachels enzovoort te verbranden, zeven jaar lang. Nogmaals, je zou waarschijnlijk geen tank mee naar huis nemen om er je brood mee te bakken. Maar dat is wat er in vers 10 staat:

zodat zij geen hout uit het veld hoeven te halen en niets uit de bossen hoeven te hakken, maar vuur kunnen stoken van de wapens. Zo zullen zij hun plundersaars plunderen en beroven wie hen beroofd hadden, spreekt de Heere HEERE.

EZECHIËL 39:10

Met andere woorden, deze wapens zullen de gewone brandstof voor hun gewone vuren vervangen. Dus het beeld dat soms wordt geschetst van die houten tanks die worden verbrand, past niet noodzakelijk bij de beschrijving, hoe graag we het ook zouden geloven.

Trouwens, de enige bronnen waaruit ik ooit heb gehoord dat Rusland tegenwoordig tanks van hout maakt, zijn christelijke bronnen. Christenen die iets over dit hoofdstuk proberen te bewijzen. Ik heb het nooit uit een niet-christelijke bron gehoord. Ik zeg niet dat die informatie niet uit een andere bron beschikbaar is, maar persoonlijk heb ik het uit geen enkele andere bron kunnen bevestigen. Misschien is het een van die vele verhalen die alleen werkelijkheid zijn in de verbeelding van de christenen die het in een eschatologisch standpunt proberen te passen.

21

Zeven als beeld van totale vernietiging

Hoe dan ook, dit weten we wel: het getal zeven is voor de Joden een heel symbolisch getal, en daar heb ik al op gewezen. In dit gedeelte staan zeven godsspraken tegen Gog. Hun wapens worden zeven jaar lang verbrand. Hun lichamen worden zeven maanden lang begraven. Zeven, zeven, zeven. Altijd zeven. Het boek Openbaring staat ook vol zevens, zoals je weet. Het heeft zeven zegels, zeven koppen aan de draak, zeven bazuinen, zeven schalen van toorn, zeven donderslagen.

Het getal zeven moet volgens mij meestal symbolisch worden opgevat, tenzij het in een passage staat die niet naar symboliek neigt. In een passage als Ezechiël of Openbaring is er, wanneer je het getal zeven tegenkomt, goede reden om te vermoeden dat het getal een symbolische waarde kan hebben. Het getal zeven betekent volledigheid voor een Jood, en in de Joodse literatuur, vooral in de apocalyptische literatuur. In dat geval kan het eenvoudig betekenen dat deze mensen een totale vernietiging zullen ondergaan. Dat wordt symbolisch uitgebeeld doordat ze allemaal dood zijn, zodat het zeven maanden duurt om hen te begraven. Hun wapens zijn zo talrijk dat het hele volk Israël ze zeven jaar lang verbrandt.

Letterlijk of niet? Dat is de vraag. Geeft Ezechiël een beeld van een letterlijke veldslag, of geeft hij een symbolische voorstelling van bepaalde principes van strijd die eigenlijk betrekking hebben op geestelijke strijd? Ik kan het niet met zekerheid zeggen, en ik weet zeker dat je zou willen dat ik dat wel kon. Maar het zou niets helpen als ik dat deed, want er zijn andere mensen die met evenveel zekerheid andere dingen zeggen. Dan zou het alleen maar een kwestie zijn van of je mij wilt geloven of hen.

22

God redt de gemeente uit vervolging

Wat ik wel kan zeggen, is dat er volgens mij goede reden is om te veronderstellen dat dit een beschrijving van geestelijke strijd is. Vooral wanneer je het vergelijkt met Openbaring 20, als ze over hetzelfde spreken. Gog is een symbolische naam voor de vijanden van de gemeente, en die kan op verschillende momenten verschillende volken voorstellen. Het zou trouwens best kunnen dat de uiteindelijke vervolging van de gemeente in de Verenigde Staten door de communistische machten onder leiding van Rusland zou plaatsvinden. Dat is niet onmogelijk.

Dus zelfs als bewezen kon worden dat Rusland Gog is, wat volgens mij niet kan, zou dat mijn standpunt niet aantasten. Mijn standpunt is dat een van de grootste geestelijke gevechten tegen de gemeente die op dit moment plaatsvinden, wordt gevoerd door de communisten die de gemeente in hun landen vervolgen. Niemand zou ontkennen dat Rusland zo ongeveer aan het hoofd staat van het hele communistische stelsel. In elk geval het westerse communistische stelsel, in onderscheid van het Aziatische

communisme. Het Europese communisme is in wezen Sovjetcommunisme. Dus misschien komt Rusland erin voor, maar volgens mij hebben we daar geen erg stevig bewijs voor.

Wat ik zou zeggen, is dat het een beeld van strijd is. Een beeld van de vijanden van de gemeente die denken dat ze hier een gemakkelijke prooi hebben. Hier is een weerloos groepje mensen, ongewapend, dat gewoon vreedzaam en veilig leeft, en wij gaan tegen hen optrekken. Maar ze hebben God aan hun kant, en daar heeft de vijand geen rekening mee gehouden. Uiteindelijk komt zelfs Jezus terug en vaagt Hij al hun vijanden volledig weg.

23

Ezechiëls beeldspraak verstaan

Het verbranden van hun wapens, het begraven van hun lichamen gedurende zeven maanden of zeven jaar, dat vat ik zelf niet letterlijk op. Want, zoals ik al zei, als je het wel letterlijk opvat, waarop pas je het dan toe? Er is geen bekend geval uit de geschiedenis. Het past niet bij het beeld van een toekomstige veldslag, vanwege die bogen en pijlen en dat soort dingen. Dus wat doe je dan?

Ik geloof dat we deze dingen moeten begrijpen vanuit de indruk die de beschrijving van de strijd oproept, in plaats van als statistische informatie over allerlei zaken. Alleen al vanwege de manier waarop Ezechiël door zijn hele boek heen schrijft. Wacht maar tot we bij hoofdstuk 40 tot en met 48 komen, dan weet je wat ik bedoel. Die man zegt zo goed als niets dat letterlijk kan worden opgevat.

Dat wil niet zeggen dat hij niet de waarheid vertelt. Wij westerlingen willen soms, gezien de manier waarop wij schrijven en graag willen dat anderen voor ons schrijven, dat ze de dingen precies zeggen zoals ze zijn en het ons gewoon rechtstreeks vertellen. Maar wanneer oosterse schrijvers en schrijvers uit het Midden-Oosten schrijven, doen ze niet alleen dat. Ze gebruiken beelden, ze gebruiken gelijkenissen, ze gebruiken symbolen, ze gebruiken bloemrijke uitdrukkingen. Vaak schrijven ze om een waarheidsgetrouwe indruk over te brengen, in plaats van waarheidsgetrouwe statistieken te geven. Ik denk dat we dit hier waarschijnlijk zo moeten begrijpen: we

hebben satan en zijn bondgenoten, die hier symbolisch worden aangeduid met de namen van allerlei historische vijanden van Israël. Ze trekken op tegen God en tegen Gods Koninkrijk, en uiteindelijk worden ze door de wederkomst van Christus weggevaagd.

24

Oorlog na een vreedzaam duizendjarig rijk

Laat me je nog iets anders in Openbaring laten zien. We zullen dit punt wat verder uitwerken wanneer we bij het boek Openbaring komen. Maar nu terug naar Openbaring 20. Laat me je een reden geven waarom ik niet geloof dat Openbaring 20, vers 8, iets beschrijft wat na een toekomstig duizendjarig rijk en na Jezus' terugkomst gebeurt. Dit is een zijpunt, maar het is wel van belang. Veel mensen geloven dat wanneer Jezus terugkomt, deze duizend jaar plaatsvinden, en dat dit daarna gebeurt. Ons wordt uitdrukkelijk verteld dat dit na de duizend jaar gebeurt, maar wat die duizend jaar zijn, wordt niet duidelijk gemaakt.

Maar als het duizendjarig rijk een tijd van vrede is, zoals bijvoorbeeld beschreven wordt in Jesaja 2, dan hebben we het volgende. Dat wordt gewoonlijk beschouwd als een passage over het duizendjarig rijk. Ik beschouw het niet als een passage over het duizendjarig rijk, maar degenen die in zoiets geloven wel. De gelukzaligheid van het duizendjarig rijk wordt naar men aanneemt beschreven in Jesaja 2. In vers 4 staat:

Hij zal oordelen tussen de heidenvolken en veel volken vonnissen. En zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen. Oorlog voeren zullen zij niet meer leren.

JESAJA 2:4

Dus als we Jesaja 2, zoals gewoonlijk wordt gedaan, opvatten als een beeld van een duizendjarig rijk in de toekomst, en we dit hoofdstuk ook opvatten als een beeld van een duizendjarig rijk, dan vertelt Jesaja 2 ons dat ze daarna geen oorlog meer zullen

leren voeren. Maar hier staat dat ze komen om strijd te voeren. Dan zouden we moeten zeggen dat óf Jesaja 2 óf deze passage niet over een toekomstig duizendjarig rijk gaat, of dat geen van beide daarover gaat. Ze kunnen er niet allebei over gaan. De meesten die in dit duizendjarige rijk geloven, weten zeker dat Jesaja daarover spreekt en dat deze passage dat ook doet. Maar dat kunnen ze niet allebei doen, want volgens Jesaja zullen ze geen oorlog meer leren voeren. Toch zijn ze hier heel bedreven in oorlogvoering. Ze worden verzameld voor de strijd. Ze staan klaar om binnen te vallen. Maar als we dit begrijpen als geestelijke strijd tijdens het tijdperk van de gemeente, dan is daar natuurlijk geen enkel probleem mee.

25

Armageddon in Openbaring 16

Er zijn nog andere plaatsen in Openbaring. Er is nog een passage die ook over de strijd spreekt, in Openbaring hoofdstuk 16, wanneer de zesde schaal over de aarde wordt uitgegoten. In Openbaring 16:12 staat:

En de zesde engel goot zijn schaal uit over de grote rivier, de Eufraat. En haar water droogde op, zodat de weg gereedgemaakt werd voor de koningen uit de richting waar de zon opgaat. En ik zag uit de bek van de draak, uit de bek van het beest en uit de mond van de valse profeet drie onreine geesten komen, als kikvorsen. Dit zijn namelijk de geesten van de demonen, die tekenen doen en die uitgaan naar de koningen van de aarde en van de hele wereld, om hen te verzamelen voor de oorlog van de grote dag van de almachtige God.

OPENBARING 16:12-14

Jezus zegt:

Zie, Ik kom als een dief. Zalig hij die waakzaam is en op zijn kleren acht geeft, zodat hij niet naakt zal rondlopen en men zijn schaamte niet zal zien. En hij verzamelde hen op de plaats die in het Hebreeuws Armageddon wordt genoemd. En de zevende engel goot zijn schaal uit over de lucht. En er klonk een luide stem uit de tempel in de hemel, vanaf de troon, die zei: Het is geschied.

OPENBARING 16:15-17

En dat was het. Dit is natuurlijk de enige plaats in de Bijbel waar Armageddon wordt genoemd. Iedereen, zelfs mensen die niet behouden zijn, kent dat woord. Iedereen ter wereld die op zijn minst met christelijk taalgebruik in aanraking is gekomen, weet waar Armageddon naar verwijst, toch? Het betekent de strijd aan het einde van de wereld, toch? Dat is wat men gewoonlijk gelooft.

26

Eén strijd in parallele visioenen

Ik geloof dat er in dit hoofdstuk een parallel is met Openbaring 20. Wanneer we bij Openbaring komen, zal ik je erop wijzen dat er zeven parallele gedeelten in Openbaring zijn die met elkaar overeenkomen. Met andere woorden, je vat Openbaring niet chronologisch op, alsof een hoofdstuk in de tijd noodzakelijkerwijs volgt op het hoofdstuk ervoor. Dat kan niet. Dat werkt niet bij Openbaring. Er zijn daarentegen zeven parallele gedeelten in Openbaring, en elk daarvan vertelt vrijwel hetzelfde verhaal opnieuw, in andere bewoordingen, met andere taal. In dit geval sluit Openbaring 16 een van die gedeelten af, en Openbaring 20 doet dat ook. Het is dus niet verrassend dat Openbaring 16 en Openbaring 20 hetzelfde beschrijven.

In Openbaring 20 zagen we dat satan uit zijn gevangenis wordt vrijgelaten.

En wanneer die duizend jaar tot een einde gekomen zijn, zal de satan uit zijn gevangenis worden losgelaten. En hij zal uitgaan om de volken te misleiden die zich in de vier hoeken van de aarde bevinden, Gog en Magog, om hen te verzamelen voor de oorlog. En hun aantal is als het zand van de zee. En zij kwamen op over de breedte van de aarde, en omsingelden de legerplaats van de heiligen en de geliefde stad. Maar er daalde vuur van God neer uit de hemel en dat verslond hen.

OPENBARING 20:7-9

Wat zien we hier in Openbaring 16? Drie onreine geesten komen uit de bek van de draak. Om wat te doen? Om uit te gaan en de volken van de hele wereld te misleiden. Dat doet sterk denken aan Openbaring 20.

En de zesde engel goot zijn schaal uit over de grote rivier, de Eufraat. En haar water droogde op, zodat de weg gereedgemaakt werd voor de koningen uit de richting waar de zon opgaat. En ik zag uit de bek van de draak, uit de bek van het beest en uit de mond van de valse profeet drie onreine geesten komen, als kikvorsen. Dit zijn namelijk de geesten van de demonen, die tekenen doen en die uitgaan naar de koningen van de aarde en van de hele wereld, om hen te verzamelen voor de oorlog van de grote dag van de almachtige God.

OPENBARING 16:12-14

Ze verzamelen hen dus voor de oorlog van de grote dag van God de Almachtige. Dit is de strijd. Dit is de grote dag van God de Almachtige waarvoor ze de mensen bijeenbrengen. Wat ik hier zeg, is dat er maar één strijd is waar Openbaring over spreekt, al komt die telkens weer terug in de verschillende parallelle gedeelten. En

Openbaring 20, dat we hebben bekeken en dat over Gog en Magog gaat, gaat over die strijd. Maar wat is die strijd? Hier wordt die vereenzelvigd met Armageddon. Maar wat is Armageddon? Daar draait het nu juist om. Wat is Armageddon? Gaat Openbaring 20 over Armageddon? Als dat zo is, gaan Ezechiël 38 en 39 dan over Armageddon? Deze punten zouden door een logische redenering met elkaar verbonden kunnen worden. Maar de vraag is dan: wat is Armageddon?

27

Gog en Armageddon als geestelijke strijd

Als de aanwijzingen ervoor pleiten dat al deze veldslagen op geestelijke strijd slaan, dan heeft men zich van Armageddon zelf meestal een verkeerde voorstelling gemaakt. Ik geloof dat die aanwijzingen daarvoor pleiten. Bij de veldslagen die hier beschreven worden, is immers altijd demonische misleiding betrokken. Want we hebben het hoofdzakelijk gezien als een politieke strijd, de Derde Wereldoorlog, zoals mensen er meestal over denken. In feite is de strijd in Openbaring volgens mij van het begin tot het einde van het boek een geestelijke strijd. Ik weet niet zeker of Openbaring werkelijk enige daadwerkelijke politieke oorlog beschrijft.

Natuurlijk vind je dat misschien vreemd om te horen, omdat je dacht dat het allemaal ging over de toekomstige oorlogen tussen Rusland en de landen van de Gemeenschappelijke Markt. En China heeft daar ook zijn tweehonderd miljoen manschappen, toch? Gangbare opvattingen zien in Openbaring allerlei politieke bewegingen. De uitleg van Openbaring die ik ook aanhang, is dat het over geestelijke werkelijkheden gaat. En het gebruikt natuurlijk af en toe de taal van fysieke oorlogvoering om die te beschrijven, maar het gaat over geestelijke oorlogvoering. En het gaat altijd om de draak tegenover het volk van het Lam, in dit geval de vrouw van het Lam, de geliefde stad. Maar de draak en het Lam zijn door het hele boek Openbaring heen met elkaar in strijd.

Doordat Johannes in deze beschrijving uit Ezechiël 38 en 39 put, ligt daarin op zijn minst een aanwijzing dat dit misschien precies de strijd is die Ezechiël ook in die hoofdstukken ziet. Hoewel de taal van zijn hoofdstukken ons zou doen denken dat hij over fysieke strijd spreekt, staan er toch ook weer dingen in die hoofdstukken zelf

die ons doen denken dat dit niet kan. Want het lijkt geen letterlijke strijd uit het verleden te beschrijven, en toch lijkt het ook geen letterlijke strijd in de toekomst te kunnen beschrijven.

Welke letterlijke strijd in de toekomst zal te paard worden gevoerd, waarbij men komt om vee van de vijand weg te nemen? Waarbij men tegen de vijand optrekt omdat die toevallig geen muren om zijn steden heeft, alsof dat vandaag de dag iets zou uitmaken? De strijd in Ezechiël moet, als die letterlijk is, een strijd uit de oudheid zijn. Ze hebben speren, bogen en pijlen, paarden en wapenrustingen. Zo zullen veldslagen in de toekomst niet worden uitgevochten. En daarom lijkt het geen letterlijke strijd in de toekomst te kunnen zijn. Het lijkt geen enkele bekende letterlijke strijd uit het verleden te beschrijven.

Daarom blijft ons de conclusie over, zo zie ik het tenminste, dat we over een geestelijke strijd spreken. En dat het de strijd is van Gog, die satan en al zijn machten op aarde vertegenwoordigt, tegen Israël, het geestelijke Israël, de gemeente. En die loopt uit op de overwinning van de gemeente doordat Christus komt in vlammen vuur en onze vijanden verteert. Buiten dat kan ik geen inzicht geven in deze hoofdstukken van Ezechiël.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Ezechiël 38:3
- Ezechiël 38:10
- Ezechiël 38:14
- Ezechiël 38:17
- Ezechiël 39:1
- Ezechiël 39:17
- Ezechiël 39:25
- Ezechiël 38:1-6
- Ezechiël 38:7-9
- Ezechiël 38:10-13

- Ezechiël 38:14-16
- Ezechiël 38:17-23
- Ezechiël 39:1-8
- Ezechiël 39:9-11
- Ezechiël 39:14
- Ezechiël 39:16
- Ezechiël 38:11
- Ezechiël 39:2
- Ezechiël 38:13
- Daniël 11:40
- Ezechiël 39:7
- Openbaring 20:7-9
- 2 Thessalonicenzen 1:6-9
- Openbaring 21:2
- Openbaring 21:9
- Mattheüs 5:14
- Hebreëën 11:10
- Ezechiël 38:15
- Ezechiël 39:12
- Ezechiël 39:9
- Ezechiël 39:10
- Jesaja 2:4
- Openbaring 16:12-14
- Openbaring 16:15-17

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.